

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

Any IV.—TARRAGONA, 22 Octubre de 1916.—Núm. 160.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Rambla de Sant Joan, 50, baixos
TELÉFON, 255

Els treballs se publiquen baix la
responsabilitat de llurs autors.
No's retornen els originals.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Trimestre 1'50 ptes.
Anuncis, a preus convencionals.

Els verdaders i'ls falsos Apóstols de la Política

LA Política, com la Religió, te'ls seus Apóstols.

Tota idea, blanca, negra o del color que siga te'ls seus defensors i'ls seus contraris i així ha d'ésser en tot país en que hi tingui quelcom d'ambient la cultura, ja que la indiferència és la completa negació de la mateixa. Ara bé, hi ha qui defensa o nega una idea perquè està completament convençut de la bondat o maldat de la mateixa i n'hi ha per lo contrari, que se'n nombra defensor o enemic acerrim, no per que n'estiga completament convençut, sino, per que, sobreposant la conveniència particular a la idea, es veu obligat, la major part de voltes a fer lo contrari de lo que pensa. Mal molt comú i arraigat a la nostra Espanya i de difícil cura, mentres els llavis dels espanyols no sigan reflexe-fidel de lo que'l seu cor sent.

La massa concient o inconcient, a voltes, necessita un cervell, un braç, una voluntat ferma, que li senyali'l camí mes dret per a que pugui assolir el màxim de les seves aspiracions. Un director, en una paraula. En pro, lo difícil es trobar-lo. Es necessari que tinga una forta dosis de honradesa; que senti i expressi lo que senti; que porti en lo seu cor el plè convenciment de la justesa de la seva causa, sens tindre temor en enderrocar els obstacles que es presentin, caigui qui caigui; que prescindeixi fins dels llaços d'amistat, amb lo que pugui perjudicar l'idea, en resum, que sobreposi la idea a tot.

Amb un hom així i amb el mot justícia per bandera, l'triomf serà sempre d'aquells, que ell comani.

Mes, mai podrà ser-ho, encara que se'n dongui el nom, aquell que sentint, no expressa lo que sen; que no te en el cor el convenciment, de que es just lo que defensa i si, amb la ploma i amb la paraula; que supleix el sentiment amb paraules enèrgiques i rebuscades, en fi, que arracona les conveniències generals per les seves propies.

Un hom així, no portarà a la seva massa més que la disgregació no podent mai assolir el seu ideal.

Els primers escasseigen; els segons, abunden en extrem.

Els primers, son els bons Apóstols, els qui perden el ben-estar, els diners i fins la salut, en aras de sacrifici envers la idea. Els verdaders martres, que a voltes es veuen escarnits i vituperats fins per els mateixos per els que ells consumeixen les seves energies, treballant per el seu ben-estar futur. Els èmuls del màrtre del Gòlgota. Els verdaders deixebles de les doctrines de Crist. I quiscun exemple n'hem tingut a Espanya amb el mestre Pi i Margall i'l gran Costa, els qui fins avui no se'ls comença a fer quelcom de justícia.

Els segons, son els falsos apóstols, els Judes, que viuen a costa de la societat que'ls hi dona alberg, que s'omplen de riqueses, que's riuen fins del mateixos que'ls han enlairat. De aquets ne podríem citar tants, que renunciem a fer-ho.

La gran familia democràtica, republicana, ha patit i pateix, encara, avui, amb molta intensitat, d'aquesta malura.

Molts Apóstols, emprò tots Judes. I prova de tal afirmació n'es la disgregació de les forces del partit i la falta, pena dona'l dir-ho, de confiança, que les masses tenen en qui les comana, que porta

com a resultat, la deserció de molts dels nostres camps i la casi nula representació que tenim a les Corts.

Desgraciadament el pocs republicans que tenim s'han tornat *cuneros*, s'han *caciqueixat*. Ja no van a les Corts a fiscalitzar les obres del Govern, com es el seu deure, la major part, no hi van mes que a menjar caramelos (ara no, perquè no'n donen), i a fer que sí o que no amb el cap, com qualsevol individu de la majoria. Tot lo més es barallaràn entre ells, sens finalitat i per zels.

Solsament la veu clara i potent d'un jovenet, diputat per Tortosa, es la que'ns fa comprendre que'l republicanisme no es mort.

Un dia es la interpel·lació sobre'ls fets de Girona, un altre sobre'l negoci del Marroc, un altre, en fi, sobre'ls escàndols de les grans empreses carrilaires. No calla mai i sempre en la seva feina fiscalitzadora que tant aterra als governants. ¡Quina llàstima que'ls demés que's titulen republicans dormin o fassin l'adormit!

Segueix endavant, Marcellí Domingo; el poble't mira i't farà justícia. Nosaltres, per la nostra part, vos felicitem i'ns felicitem a nosaltres mateixos com a fervents republicans que som.

El camí que segueixes es el del Apostolat, més no'l renegat, sino'l verdader; el poble comença a agrupar-se al entorn teu. Fes via, que seguint aquesta tasca ben prompte podrem espurgar del vell arbre republicà les branques dolentes i podrides i treta la malura, l'arbre rebrostarà, es farà ferm i tal volta podrem lograr els nostres ideals ben prompte.

♦ ♦ ♦

L'Homenatge a l'Antón Isern Arnau

A la vila d'Alcover i tal com estava anunciat, el darrer diumenge van tindre efecte els actes d'homenatge al malaguanyat poeta Antón Isern, amb motiu de la reimpressió de la seva obra «Esplets d'ànima jove».

Durant tot el matí fins a dos quarts de tres de la tarda hi anaren nombre de curiosos. Entre'ls elements cooperats n'hi havien a més dels d'aquella vila de Alcover, de Barcelona, Valls, Reus i Tarragona.

A dos quarts de tres se començaren a reunir en els salons de la Casa Consistorial, les autoritats, representacions, convidats, secció choral, banda de música, etc.

A un quart de quatre la comitiva se posà en marxa, dirigint-se a celebrar el primer acte del programa, el descobriment de la lápida en la casa on va nàixer l'homenatjat. La comitiva fou disposada en l'ordre següent:

Banda de música, Secció choral alcoverenca «La Dalia», autoritats municipals, autoritats judicials, Concells directius de les entitats alcoverenques «Círculo de Amigos»; «Ateneo Alcoverense», «Sociedad Cooperativa Agrícola».

Un cop arribats a la casa on va nàixer el poeta, el secretari de l'Ajuntament don Ramón Cavallé, llegeix l'acta del digníssim Consistori en la qual se constata l'acord de celebrar-se els present actes amb l'oficial cooperació de les autoritats. Tot seguit el gran amic de l'Antón Isern, l'escriptor don Josep Maria de Sucre, fa entrega de la lápida al poble, llegint unes quartilles que anomena «Ofrena de la

lápida», el qual parlament és molt ben rebut pel públic. Se descorre la cortina que cobria la lápida, i el tinent alcalde don Gaspar Girona Casas, en nom del poble, té unes belles paraules de remerciament.

La Secció choral, dirigida pel seu mestre senyor Catalá, canta un Himne compost exprofés per aquests actes a la memoria del poeta Isern. Acabat l'acte de descobriment de la lápida, la comitiva, precedida per la banda de música, segueix els principals carrers de la població i es dirigeix a la plaça on se aixeca la tribuna per a la celebració de la sessió necrològica.

Tot el poble d'Alcover s'ha reunit a la Plaça Major. Tots els balcons glorifiquen la festa amb la nota esplendent de les hermoses alcoverenques. N'hi han de brunes, de rósse i de pàlides, totes dignes d'ésser immortalitzades per un ver poeta com l'Antón Isern, i a dalt de tot, el cel, molt blan, té una rialla báquica d'home satisfet.

Una ampla tribuna está situada davant de Cà la Vila; ocupen la presidencia el senyor tinent alcalde, pare de l'homenatjat, don Pere Isern i dos germans, els regidors senyors Magrané, Malapeira, Puig, Mas, Pamies i Girona, el senyor jutge don Vicens Palau, suplent don Anton Brunet i el fiscal don Ramón Anton Martí Tomás.

El tinent alcalde senyor Gaspar Girona pronuncia unes paraules anunciant l'obertura de l'acte.

El secretari de la Comissió, senyor Ferrán Gay, llegeix la memoria dels treballs que s'han portat a terme per la realització del present homenatge. Acte seguit, el mateix senyor Gay, dona compte de les adhesions rebudes, entre altres són les que segueixen:

«Lliga Regionalista» de Reus, Joventut Nacionalista de Reus, *La Veu del Camp*, *Foment*, *La Justicia Social*, *Las Circunstancias*, *El Consecuente*, *Diario de Reus*, *La República*, *El Poble Catalá* de Barcelona, *Teatralia* de Sabadell, Batllia de Cabrera de Mataró, «Centre de Lectura» de Reus, «Centre de Lectura» de Valls, «Círculo Republicano» de Reus, *La Crónica* de Valls, *La Nació* de Barcelona, «Joventut Nacionalista Republicana» de Reus, *La Lucha* de Barcelona, *RENOVACIÓ* de Tarragona, societat «La Palma», «Ateneo Obrero» de Reus, «Agrupació Excursionista» de Reus, «Associació Catalanista» de Premià de Mar; *Teatre Catalá*, Miquel Ventura Balañá, catedràtic de Llengua Anglesa de l'Escola Superior d'Estudis del Magisteri de Madrid; Francesc Curet, Más i Abril, Emili Guanyabens, J. Pérez Jorba, Joaquim Biosca, Martí Alegre, Agustí Pedret i Miró, Maria Doménech de Canyelles, Pere Cavallé Llagostera, Josep Aladern, César Ferrater, J. Banús Sans, Jaume Pahissa, Alfons Maseras, J. Puig i Ferrater, J. M. Francés, Francesc Susana, Pere Riba, J. Sardá Ferrán, Lluís Pié, Felip Cortiella i Antón Saijó.

Desenrotllen la primera part de la sessió fent atinades disertacions sobre Alcover i l'Antón Isern, els senyors Joan Ferraté, Cubells i Florentí i Vidal i Pallejà.

Els parloteigs van alternat amb audicions corals i de la banda.

Segona part. Parlen els senyors Francesc Rosell, Francesc Recasens i Sardá Ferrán.

Tercera part. Parlen els senyors Plácid Vidal, Ricard Ballester i Josep Maria de Sucre.

De la lectura del treballs dels senyors que no pogueren assistir a l'acte se n'ocuparen, respectivament, dels senyors Puig i Ferrater i Pérez Jorba, el senyor Cubells i Florentí; del senyor Emili Guanyabens, en Girona Tomás; del senyor Pere Cavallé, en Vidal i Pallejà; d'en Mas i Abril, en Fuster Vallde-

peras; de Maria Doménech de Canyelles, en Francesc Recasens; den Miquel Ventura Balañá, en Martorell Odena; den Pedret i Miró, en Ferrán Gay.

Acabades les tasques de la sessió, el pare de l'Antón Isern donà les més corals mercès al poble i a quants prengueren part a l'acte.

El senyor Gaspar Girona pronuncià un breu discurs de clausura i's donà per terminat l'acte.

FRANCOFOBIA

Per a "La Cruz" i "La Reconquista"

SEMBLA que la forta, la kultural, la inquebrantable Alemanya, comença a fer aigües i es dona per la pell amb fort disgust dels nostres germanofils, als qui modestament dono'l mes sentit pèsam, ja que m'agrada quedar bé amb tot-hom i més amb ells, que, essent gent d'armes to-mar, no s'hi pot estar malament. Un hom els pot necessitar i d'aquesta gent no s'en trova a diari!

Des de quiscun temps en aquesta part que no es reben mes que notícies alarmants per a ells. Certes les unes i sense comprovar les altres, encar que de totes maneres un fondo de veritat tindran i que no demostren altra cosa sinó que tenen el carro per el pedregal i que encar que l'Hindenburg i Makensen s'aferrin com a dos bous a les rodes per tirar-lo endavant, està tan malament la carretera que és impossible. Podran, fent un esforç de flaquesa, adelantar un poc, mes perdràn esterilment les forces i tindran que retrocedir, si es que forces els hi queden per a fer-ho.

Un dia ens sorprèn la notícia de que demana la pau a Bèlgica i restitueix la Lorena a la França. Altra ens enterem del discurs del canceller, en el que's presenta a Alemanya com si fos una noia ignorant que mai ha trencat cap plat i a la que'ls altres han portat en aquesta desagradable aventura, i en el que demana clemència i busca terreny favorable per fer la pau. Un altra es el Kromprinz, aquet xicot tan aixeric, segons qui, i tan bescantat per Hindenburg, l'únic home en el que té confiança plena l'Alemanya, el que es lamenta de la mortalitat que la guerra porta en sí i demana a les demés nacions que procurin acabar-ho. Un altra, en fi, ens enterem de que en el país de l'organització comença a faltar-hi la mateixa. De que comensen a tirar-se la vaixela per la testa els partidaris del actual canceller i'ls que'l volen enderrocar per a posar-hi en son lloc al almirant von Tirpiz.

Que aquella iniciativa acompanyada casi sempre de galleijades victories se ha passat amb armes i bagatjes al enemic, que avui es el verdader amo en casi tots els fronts de batalla.

Que les reserves de la pobre Alemanya s'agoten per moments, encar que diguin lo contrari els nostres germanofils empenyats en veure boches a tot arreu.

I amb tot i amb això els homes de la seva banda i'ls periòdics que vergonyosament estan venuts a aquestes idees no paren les seves campanyes infamants i amparant-se en el mot *Kultura*, apoen i defensen actes que més renyits no poden estar amb ella. I aquets senyors i'ls tals periòdics, que per raó del seu estat, els primers, i per les idees que defensen, els segons, tindrien que ésser els primers en respectar i fer complir l'octau manament de la llei de Deu, son els primers de mancar-hi, inventant i propagant notícies que no poden ésser mes absurdes, amb el sà intent de perjudicar a un tercer i per donar gust a un senyor que paga i del que son esclaus servils i que'l dia de demà si per casualitat arribés a lograr els seus fins, cosa mes que impossible, els tractaria, com a descendents de raça inferior, a fuetades.

Basta llegir el periòdic local *La Cruz* i'l setmanari *La Reconquista* per a comprovar la veracitat de lo que dic. En el primer, en tot i ésser dirigit per un ministre de Deu, no fa molt temps vegerem la notícia esgarrifosa de que no era ben nascut el que que no anava a favor d'Alemanya; en el segon hi

veiem continuament articles verinosos que no concebim puguin ésser creats per una ploma culta, i tant en un com en l'altre es nota que les doctrines que sustenten estan en discrepància amb les idees que diuen voler representar.

Perque ¿com se pot concebir que defensin als luterans, els que sempre se han intitulat els més acerrims enemics i'l més lleals defensors de la fè de Crist. Que defensin a l'Austria ho compremem, però a l'Alemanya!

I els defensors del lema Deu, Patria i Rei ens podrien dir lo que defensen, apoiant-la?

Perque a Deu ja està demostrat que no. A la patria, lo que es amb la seva política li estan prestant desgraciadament un flac servei i en quant al seu rei, està plenament demostrat, fins per els seus confidents, que està prè i no per els seus enemics, sinó per els mateixos que ells s'empenyen en defençar.

De lo que es despren que aquets bons senyors son traïdors a la Patria, al Rei i a la Religió.

Prova palpable de lo que he dit es el gran nombre de religiosos i partidaris de Don Jaume que discrepen de les seves idees i les creuen atentories als ideals que tenen obligació de sustentar i jo crec que com a patriotisme els hi poden donar lliçons.

Què defensen, doncs?

L'organització política, l'imperialisme amb els seus desgavells? O tal volta no ho fan mes que per seguir la corrent contraria a les esquerres que defensen els ideals de llibertat i per a seguir com a remat d'ovelles al home venut completament als alemanys, la cotorra parlamentaria, que no's recorda d'altra cosa que de la historia, sens pensar que'ls pobles que un dia han sigut enemics irreconciliables, el dia de demà, per les conveniencies d'ambdós, poden ésser els aliats mes ferm, en una paraula, el seu leader.

Perque lo que es ara ja no hi cap l'hipòtesis de que eren germanofils per la raó de que aquets eren els més potents. Les continuades derrotes que sofreixen l'han tirat per terra.

Tal volta ho son perque sentint-se Quixots defensen al més debil?

Tot podria ésser... Ja fins qui diu que's preparen a ajudar-los, per lo que comensen a preparar la gent donant-los-hi una complerta instrucció.

Verdaderament hi hà gent bromista en aquet mon!

—Es cert, no ho dubti—em diu'l que'm comunica la noticia—. En tot Espanya han obert escoles.

—Millor, home, millor; ja les necessitem.

—Es que son d'instrucció militar.

—Bufa, això es més gren!

—Fins aquí n'han obert una i crec que està ja nombrada l'oficialitat que la regentarà i fins han acordat celebrar mensualment concursos de tir, que'ls celebraran durant les excursions i *meriendas* que fassin. Llegeixi, miri!

—Es cert. Llàstima que'l nostre celebrat i eximi comediògraf Rusiñol no assisteixi a quiscuna d'elles, puix ben prompte contaria'l Teatre català amb una nova producció, segona part de la «Merienda fraternal».

—El cas no es per pendre ho a broma i es digne d'estudi, puix aquesta gent oferta a Hindenburg com a reserva, junt amb la substitució del actual canceller per von Tirpiz, tal volta poden fer una mala passada a les nacions aliades.

—No siguis tonto; amb això no poden fer-los-hi mes que espantar les mosques.

El meu amic, verdaderament, mereixia perteneix a la comunió política d'ells, per ilusori.

Certament sinó que fa plorar, faria riure la política d'aquests senyors i les idees que la seva imaginació desgavellada els hi sugereix, emprò, un pare nostre per als que van errats i no saben sisquera lo que defensen, que ja poden estar certs de que res bò no ho és.

El triomf de les nacions aliades es cert. La França no tardarà en veure's lliure i també la Bèlgica i la Servia, encar que'ls hi pesi, i un cop destruïda la mala llevar el camp verdejerà i la pau renaxerà a Europa.

Que consumeixin els pobres la seva prosa estèril i que continuïn amenaçant, que les seves amenaces no arriben al cel, puix ni aquell sant varó de la bar-

ba blanca les voldrà sentir per renegades i mentres tant els seus enemics farán via fins assolir el seu ideal, que també es el nostre, fent-los-hi present que nosaltres, encar que no ens titulem defensors de la església, podem donar-los-hi en aquesta materia una forta lliçó, dient-los-hi QUE'LS PODREM CONSIDERAR COM A EQUIVOCATS, MAI COM A MAL NASCUTS.

X.

Per a Marcei Domingo

AMB fetxa 18 va cursar-se el següent telegrama al valent Diputat republicà per Tortosa, amb motiu de la seva brillant intervenció al Congrés pels successos de Girona:

«Reunida en Assamblea extraordinaria Unió Nacionalista Republicana ha acordat per unanimitat amb gran entusiasme felicitar-vos i encoratjar-vos per vostra valenta campanya en defensa llibertat i dignitat ciutadana.—President, Arana.—Redacció RENOVACIÓ.»

PRO ALIATS

SE ha constituït a Barcelona un comitè per a propagar i intensificar el pensament dels aliats, havent fet públic un manifest, amb el que nosaltres hi estém perfectament d'acord.

Diu el referit document:

«Única en la Historia ha sido la horripilante monstruosidad denominada Guerra Europea, cuya furia asola con un huracán de fuego y anega con un mar de sangre las tres cuartas partes de nuestro continente.

Este Comité, surgido del seno de organismos y de la coincidencia de significadas personalidades pertenecientes a distintas tendencias del campo progresivo, juntados y reunidos al calor de la simpatía hacia las naciones aliadas, hállase plenamente convencido de que los provocadores y los culpables de aquel cataclismo son los Imperios centrales. En esta hora solemne y decisiva para los destinos de la Humanidad ello sería bastante, si no para tomar plaza en la lucha cruenta, para tomar partido por el grupo de naciones que hubieron de empezar por defenderse de la agresión y habrán de acabar con la obra misericordiosa de exterminar las oligarquías que explotando la ceguera y los atávicos sedimentos de barbarie de sus pueblos, los habían lanzado a la invasión y a la conquista de aquellos que fundaban su bienestar en la virtualidad de los principios democráticos, en el ejercicio del derecho y en el respeto a la libertad.

Peró a más de la convicción y de la evidencia de quienes son los culpables de las bárbaras hecatombes y de los inconmesurables daños de esta guerra sin precedentes, hay la circunstancia de que los mismos que estuvieron cerca de medio siglo premeditando y preparándose para cometer el atentado, ahora, al sentirse impotentes para consumarlo, tratan de envolver en la fatídica ráfaga a los pueblos y a las naciones a los cuales no ha llegado todavía la acción devastadora de la lucha. Alemania, inspiradora, instigadora, alma de la apocalíptica convulsión mundial, enloquecida ya por los zarpazos de los que creía presa indefensa, hostiga, acosa, provoca a todos porque al empezar a sentirse humillada en su satánica soberbia, sienta el bárbaro principio de «o conmigo o contra mí».

Por esto establece el espionaje, siembra la discordia, corrompe conciencias y labora «germanofilia» en los países neutrales, a la par que torpedea sus buques de lícito comercio, aprisiona donde los encuentra y martiriza como le place a sus ciudadanos, cuando no los fusila sin formación de causa como a nuestros cinco compatriotas mallorquines en Liège, o los sepulta en el mar por sádico instinto del mal por el mal, como al matrimonio Granados y a tantos tripulantes como han perecido de buques españoles ilícitamente torpedeados.

Cree este Comité que lo sintéticamente expuesto, por lo cierto, por lo evidente, por lo público y notorio que es y, sobre todo, por lo horrible y abominable, basta y sobra para determinar un movimiento de opinión popular, de tal naturaleza, que haga imposible arraigue y dé frutos en España la insidiosa campaña germanófila que ha tiempo aquí se realiza, al par que agrupe y compenetre a cuantos amen la libertad de los pueblos, quedando así apartados, bien conocidos, marcados y definidos los germanizantes y aliadófbos que, por borrón de Es-

poïa, son totavia el sediment viu del règimen absolutista i del esperitu inquisitorial.

La guerra actual es la última batalla que riuen en el mundo la llibertat i la reacció con todas sus manifestaciones y con todos sus atavismos. Por fortuna no ha llegado aquí, y ojalá no llegue, la lucha cruenta de las armas, pero si ha surgido, como indefectiblemente habia de suceder, la lucha de las ideas y el choque de los sentimientos.

A un lado, pues, y a contarnos, cuantos sintomas y rindamos culto al ideal de llibertat; a otro lado, y lejos de nosotros, aquellos que, teniendo alma de siervos, rinden culto a la moderna fórmula de la esclavitud: el cesarismo.

En consecuencia, este Comité ruega, sin distinción, a todas las entidades del campo progresivo le envíen su adhesión o conformidad con las ideas expuestas, a fin de conocer con cuáles y con cuántos elementos se podrá organizar una magna reunión de fuerzas populares que fije, puntualice y determine la actuación que debe desarrollarse, y, asimismo, ruega este Comité y estimará en mucho la explícita adhesión de cuantos ciudadanos piensen y sientan de conformidad con las manifestaciones que dejamos consignadas.

Barcelona, Octubre 1916.

Jaime Brossa, P. Ysart Bula, Pablo Basloa, Augusto Bou, Manuel Serra, José Plá Estiu, Joaquín Ferraz Bosi, Ramon Lostau, Ignacio Bó y Singla, Arturo Jiménez, Cristóbal Litrán, Antonio Ballescá, C. Steylaers, Juan Tomás Rosich, Juan Roura Umbert, José María Mallafré, José Pallarés Solé.»

Potins...

QUE'ns dieu de la pensada dels *atletes* i *bo-gadors* del Club Gimnàstic, amb ocasió de la festa de la raça?

Res, que estan molt de broma i que Deu els hi augmenti i els dongui presidents rumbosos, puix que si així volen aclarir *comptes* ja poden constituir-se en banda permanent, millor dit, si tots fessin lo mateix, Tarragona seria un concert continu, perquè veïam: qui no és desatès en la mida de ses aspiracions? Els redactors del programa de les regates que organitzà el mentat Club ve mereixent una esquelotada de tots els catalans, catalanistes perquè els fassi mes pò, per haver suprimit en el detall de les demés festes de Santa Tecla, les audicions de Sardanes... que també costaren pessetes, amb satisfacció pagades, i malgrat el que l'Ajuntament no hi contribuís, el primer concert fou en son honor, com a respecte a la ciutat, de cap manera a uns homes que poden subvencionar o no a mida de ses simpaties o dels medis que disposin.

Dos precés a l'Alcalde, que amb tots els respectes li dirigim. O bé fassi vigilar més, per la Guarda Urbana, els nostres hermosos passeijos per no veure-ls convertits en pudriders, o que l'Ajuntament acordi desseguit la instal·lació de nous *mingitorios* allà aon sigui menester.

Diem aixó, perquè una nit de la passada setmana, a tres quarts de deu, en un lloc tant concorregut com és el Passeig den Pi i Margall, *atentando el decoro público*,—com diria *Don Jesús*—, vegèrem a tres senyors Regidors de la *excelsa* majoria de l'Ajuntament com feien *aguas menores* al redós de la caseta del Guarda-passeig de allí convertida en orinador, per *obra i gracia* dels senyors Ollé, Celestino i Larín.

Si no se'ns aten cap de aquets dos precés, demanem quan menys als mentats senyors vulguin posar tota la seva *anfluencia* en vers els seus companys de majoria, per a obtindre-ho o sinó que una altra nit, esperin el que sigui mes tard per a tornar a reincidir, ja que així no'ls podrèm veure ningú de nosaltres.

Ja estan enterats? Des de'l vinent Mars, a Tarragona, el dia serà continuu.

No serà pas pel sistema de adelantar els rellotjes ni els calendaris, sinó per magnanimitat de la Canadencia, puix segons ens diuen els *flamants* regidors constituïts en comissió de llums, ve un tècnic de Chicago, exprefès per a nosaltres, que ha

descubert que, degut a nostra topografia, posant unes bones falques que privin la rotació del globo i ja tenim el problema solucionat: Tarragona quedarà per a sempre més de cara al sol i ergo convertida en la ciutat més ben enllumenada.

Ja poden estar agraits els tarragonins als penosíssim treball de nostre Ajuntament que amb sos inenmensurables iniciatives ha lograt que la Canadencia no'ns abandoni i ens enllumeni.

Hurra a la Comissió de llums!

Llegim en *La Veu de Tarragona*, de diumenge darrer:

«El passat dijous celebraren els ELEMENTS OFICIALS D'ESPANYA la *Festa de la Raça*, que organitzen els centres d'Unió Ibero-Americana. També a Tarragona tingué ressó, festa que si ha de convertir-se d'oficial, creada artificialment, en popular de vida natural i propia, deu amarar-se del sentit federatiu que la justifica.»

Sabèm de bona tinta, que en les caixes de aon se imprimeix *La Veu*, se hi quedàren les següents línies:

«En diferents consolats de les Repúbliques Americanes hi onejaren les seves ensenyes respectives, associant-se també a la Festa altres Consolats, aixís com la nostra «Lliga Regionalista» aon també hi onejà la Bandera barrada.»

Are el nostre *Pòl lux* tindrà explicada de aon vé la oficialitat de la *Lliga*, amb les ratlles esmentades. No es aixís?

Als voluntaris catalans

Que deü ésser brau, i ardent i fort,
el vostre cor,
oh voluntaris catalans!
Cap llei escrita, us obligà
en terra estranya a guerrejà,
i generosos, guerrejèu
per vostra santa voluntat,
sedents d'amor i llibertat,
del tot segurs que vencerèu.

No són soldats aventurers,
ni mercenaris.
Són—si que ho són—uns temeraris,
en el perill sempre els primers;
i enllòc serèu

(amb l'ideal per al qual lluitèu),
entre homes bons, mai estrangers.

Pel vostre esforç, lluitant al front,
ningú podrà fer-nos l'afront
de que la guerra
més gran que ha vist i veurà el món,
no ha commogut la nostra terra.
Pel vostre esforç, noble i lleal,
dirà l'Historia amb lletres d'or,
que'ls catalans plorem de cor
pel poble belga, l'immortal.

I al bès del sol d'amor de França,
que amb el triomf hi haurà bonança,
la vostra sang, vessada amb gloria,
florirà arreu tot de roselles;
i així, per elles,
el vianant farà memoria
del vostre pás en el combat,
per defensar la llibertat,
que tant aimèu,
que, àdhuc pels altres, la volèu.
¿I què farièu... o ferèu,
en temps de guerra,
per vostre terra?

Que deü ésser brau, i ardent, i fort,
el vostre cor,
oh voluntaris catalans!
Cap llei escrita, us obligà
en terra estranya a guerrejà,
i generosos, guerrejèu
per vostra santa voluntat,
sedents d'amor i llibertat,
del tot segurs que vencerèu!

IGNASI IGLESIAS.

4 Octubre, de 1916.

Homenatge als països aliats

EL número vinent de RENOVACIÓ anirà tot ell dedicat a un homenatge als països aliats, que lluiten en aquesta guerra sagnant per la llibertat, i en contra dels imperis centrals.

Per aquest motiu, recomanem a tots els nostres col·laboradors que vulguin enviar-nos treballs per a aquell número, que han d'estar els originals en nostre poder, lo mes tard per tot el dijous vinent, dia 26; d'altra manera no podem respondre de la seva inserció, en aquell editorial.

NOVES

Han visitat per primera vegada nostra Redacció els periòdics, quinzenal portaveu de la Joventut Nacionalista Republicana Socialista de Granollers, titulat *Renovació* i'l mesal de sport i literatura, de Hostalric, que porta per títol *Prætorium*.

Als dos els hi desitjem llarga vida.

Hem tingut ocasió de visitar el Criader de Floricultura que al camí del Cementiri hi té el nostre bon amic En Josep Romeu, quedant admirats davant de la variada novetat de crissantems i altres flors, apropiades per a corones i altres treballs artístics amb motiu de la festivitat de Tot-Sants.

Tarragona : Imp. Llorens i Gabré : Fortuny, 4

ANTIGUA CERRALLERIA - de la - Vda. de Baldomer Baró

Plaça del Rei, 7 i 10

Se construeixen tota classe de panys de seguretat, bàscules, romanets, portes ondulades, i tot el ram de cerralleria artística, etc., baix la direcció den

PAURUIZ

Sastrería : de :
Francesc Gabriel

La casa de mes novetat :: Trajos a mida des de 40 pessetas :: Perfecció i economia

Plaça de la Font, 14
TARRAGONA

Societat de socors mutuels
TARRAGONA I SA PROVINCIA
 dels cassos de malaltia, vellesa, invalidesa, viudetat i mort
 Inscripta en el Govern Civil i en la Comissió general
 de Segurs, segons mana la Llei.
 Director facultatiu: **DR. RABADÀ**
 Per a més informes dirigir-se al domicili social:
 Rambla St. Joan, 90, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7

CLÍNICA I CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts electroteràpia i anàlisis micro químic d'orina i productes patològics.
 Sero-Reacció de Wassermann.— Aplicació del 606.

BAIX LA DIRECCIÓ DEL DR. RABADÀ

Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex-ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Melge
 de les Cases de Socors de Barcelona

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7. — Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit. — Per als pobres, franca
 dilluns, dimecres i dissabte de 12 i mitja a 1 i mitja.

Rambla de Sant Joan, 90, entressol. — TARRAGONA

HIMALAYA

El rei dels
 licors estomacals

FABRICANTS:

Fills de Joan Vilá Granada

MARCA REGISTRADA

Gran Diploma d'Honor en
 l'Exposició
 de Buenos Aires.

Demanèulo en els cafès i pasteleries

Indicat per a casaments,
 batetjos i banquets

Sastreria

Novitat

= DE =

Lluís Montserrat

PORTALET, 1

PLASSA DE LA FONT, 51

TARRAGONA

Casa Lliteras

Recomana al públic
 sos acreditats Cafés
 Torrefacció diària

Gran assortit de articles
 del ram de ultramarins.

Garantia absoluta amb la
 qualitat dels seus gèneros.

Servei a domicili

MAJOR, 3

TARRAGONA

STOCK

Michelin i Dunlop

Accessoris i peçes soltes per a
 Bicycletes,

Motocicletes
 i Automovils

Ois lubricants, betzines i bujtes.
 Vulcanització i venda de Neumàtics
 i càmares per a tota classe de
 Autos

Despatx i Exposició: MASDEU i C.^a

Unió, 32 :: Teléfon 259

Garage: Unió, 45

TARRAGONA

COLMADO CENTRAL

= DE =

FREDERIC MIRET

Fruites fresques, embutits, flam-
 bres, conserves, vins, xampanyes
 :: i tota classe de comestibles ::

UNIÓ, 28 — TELEFON 245

TARRAGONA

PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI

= DE =

JOAN M. PIÑOL

Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181

Gran assortit en llibres ratllats de totes menes i tamanyes : Escribanes : Plu-
 mes Stilogràfiques : Pesa-carries : Copiadors, etc : Gran novetat en pitja pa-
 pers amb rellotje veritat : Postals de totes menes i albums per a les mateixes.

PREUS SUMAMENT BARATOS

MENJADORS DEL JARDÍ

= DE =

FRANCISCO LÓPEZ

AUGUST, 15, I COMTE DE RIUS, 16

TARRAGONA

Se serveixen cuberts des de 1'50 pessetes en
 endavant i a la carta.

Hospedatges per temporada a preus con-
 vencionals.

: Habitacions amb llum elèctrica :

Hotel Internacional

Recentment inaugurat

Confort modern

COMTE DE RIUS, 17
 I AUGUST, 26

TARRAGONA

Petit Versailles

Bar de Moda

Refrescos - Cafè - Li ors - Doigós

Explendit servei
 : de Restaurant :

Piano elèctric - Overt dia i nit

Rambla San Joan, núm. 49

Teléfono, 242

Tarragona

FRANCISCO COCA

Lo millor en comestibles

RAMBLA CASTELAR, 24

Corbates

i articles per a home

Gilbert Germans

PREUS BARATOS

Pere Floret

Corredor Reial de Comers

Apodaca, 9

Sabateria

"La Mariposa"

= DE =

Joan Domenech

Calçats econòmics,
 a mida i de luxe.

PREUS FIXOS

Grans existències
 de totes mides i
 classes.

Carrer Major, 2
 Tarragona

Fàbrica de Braguers

= I DE =

Aparatos Ortopèdics

(TRENCATS)

El BRAGUER-ARTICULAR-REGU-
 LADOR sistema MONTS RRAT es
 el més pràctic i modern per a la re-
 tensió i curació de les hernies per
 cròniques i rebel·des que siguin.
 Grans existències de BRAGUERETS
 DE GOMA per a la radical curació
 de les hernies de la infància i tot lo
 concernent a Cirurgia i Ortopèdia.

ESPECIALITAT

EN LA CONSTRUCCIÓ
 DE FAIXES VENTRALS

CASA MONTSERRAT

UNIÓ, 34 — TARRAGONA

MOSTELLE

(RAIMOST)

Suc de raimos sense alcohol

The Grape Juice Co. L^d

Londres i Tarragona

El Vermouth més
 higiènic

Un excelent refresc

El millor aliment en les
 malalties i convalen-
 cencia

Se ven per tot arreu

FERRETERIA MALLOL

Bateria de cuina :: Eines de totes classes :: Articles per
 a magatzems de vins i olis.

Objectes per a regals — — Articles per a Sports

Sant Agustí, 9 i 11. — Tarragona